

Streszczenie popularnonaukowe

Celem naukowym badań jest określenie trendów i istniejących rozwiązań legislacyjnych, związanych z ochroną uzasadnionych interesów osób starszych w wybranych systemach prawnych, w tym w Polsce, w płaszczyźnie zdolności do uczestnictwa tychże osób w obrocie cywilnoprawnym oraz w zakresie instytucji wsparcia. Prowadzone badania służyc mają zaproponowaniu optymalnego modelu ochrony interesów osób starszych w Polsce w oparciu o przebadane porządki prawne, a także stworzeniu nowych rozwiązań, adekwatnych do pogłębiającego się, dynamicznego zjawiska demograficznego starzenia się polskiego społeczeństwa.

Podobnie jak w niektórych krajach, również i w Polsce unormowania mające zastosowanie wobec osób starszych tworzone były w okresie odmiennej względem obecnej sytuacji demograficznej. Aktualnie można odnotować zjawisko coraz większego odsetka osób starszych w społeczeństwie, który generuje bądź powiększa dotychczasowe problemy związane z uczestnictwem seniorów w obrocie cywilnoprawnym. Obserwacji tej towarzyszy pozytywne zjawisko dążenia współczesnych seniorów do zachowania jak najdłuższej aktywności w obrocie cywilnoprawnym, pomimo ograniczeń wieku starczego.

Obowiązujące w Polsce regulacje nie tworzą spójnego i dedykowanego osobom starszym systemu prawnej ochrony ich interesów. Mają w znacznym zakresie jedynie charakter rozproszony i szczątkowy. Doświadczenie niektórych państw wskazuje na możliwość wprowadzenia skutecznych, a zarazem wyspecjalizowanych narzędzi ochrony interesów osób starszych, pozwalającym im na uczestnictwo w obrocie cywilnoprawnym, zawierających zarówno element ich ochrony jako strony słabszej, a jednocześnie niepowodujących ich napiętnowania. Celem nowoczesnych unormowań powinno być zapewnienie odpowiedniego wsparcia seniorom po to, by jak najdłużej mogli aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym. Pożądana jest zatem zmiana systemowa w polskim porządku prawnym.

Przedstawione założenia nie mają jednak na celu uprzywilejowania pozycji osób starszych w obrocie prawnym, kosztem innych, lecz wyważenie interesów wszystkich jego uczestników tak, by pozycja strony słabszej była odpowiednio wzmocniona i aby przywrócić równowagę stron zachwianą z uwagi na problemy wieku starczego. W konsekwencji zaproponowane rozwiązania przeciwdziałałyby dyskryminacji osób starszych.

W związku powyższym, rezultatem niniejszego Projektu będzie zaproponowanie optymalnego modelu ochrony interesów osób starszych w Polsce. Efektami prac będą m.in. opracowanie monografii pt. „Zdolność do uczestnictwa w obrocie cywilnoprawnym osób starszych. Instytucje wsparcia – perspektywa prawna”, a także artykułów i referatów, które stanowiąc będą fundament dyskusji na ten temat w szerszym kręgu polskiej doktryny prawniczej. Ponadto przeprowadzona analiza trendów międzynarodowych oraz instytucji ochrony osób starszych w prawie obcym dostarczy wartościowych materiałów w przyszłych pracach nad standardami ochrony osób starszych w formie konwencyjnej. Tak zakrojony kierunek badań niewątpliwie wpłynie na rozwój prawa cywilnego w Polsce, jak i na świecie.